



ВИЩА ОСВІТА В ІТАЛІЇ

Вища освіта Італії має університетський і малий неуніверситетський сектори. Університети з навчальними та науковими програмами перебувають під управлінням Міністерства університетів і науково-технологічних досліджень, завдання якого:

- планувати і здійснювати розвиток наукових досліджень;
- складати трирічні плани розвитку університетів;
- розподіляти кошти між закладами;
- координувати участь Італії у міжнародних програмах.

Усього в Італії налічується 65 закладів університетського рівня (державних і “вільних”, що самоуправляються, але мають офіційне визнання і дипломи, працюють за програмами державних й інспектуються Міністерством освіти). Розподіл ВЗО такий: 45 державних університетів, 3 політехніки (*Bari, Milan, Turin*), 5 вільних (приватних): *Univ. Cattolica del Sacro Cuore* (Мілан), *Univ. Commerciale Baccani* (Мілан), *Univ. Internazionale degli Studi Sociali* (Рим), *Libera Univ. “Maria S.S.Assunta”* (Рим), *Univ. di Urbino*, 3 державних університетських інститути: *Inst. Universitario Navale* (Неаполь), *Inst. Univ. Orientale* (Неаполь), *Inst. Univ. di Architettura* (Венеція), 4 вільних університетських інститути: *Instituto Universitario “C.Cattaneo”* (*Castellanza*); *Inst. Univ. di Lingue Moderne* (Мілан), *Inst. Univ. di Magistero “S.Orsola?”* (Неаполь), *Inst. Univ. Campus bio-medico* (Рим), 2 університети для іноземців: *Perugia, Siena*, 3 Вищих школи: *Scuole Noramle Superiore* (Піза), *Sc. di Studi Universitari e di Perfezionamento “S. Anna”* (Піза), *Sc. Internazionale (Superiore di Studi Avanzati)* (Трієст).

Вступ визначається наявністю атестату (бакалаврату) за середню школу (*Maturita exam*). Решта попередніх умов залежить від вибору навчального курсу. Університети вільні у встановленні вимог та кількості місць для вступників. Чимало проводять вступний іспит і додають аналіз оцінок шкільного атестату. Хоч більшість курсів відкриті для всіх, частина (медицина, стоматологія) мають визначену або змінну від року до року кількість вакантних місць. Вступ на лімітовані спеціальності здійснюється лише за результатами екзаменів. Обмеження місць існує і в приватних університетах.

Доступ на старших курсах до диплома спеціалізації також через конкурсні екзамени (усний і письмовий тест з оцінюванням



досягнутої кваліфікації). Кандидати допускаються до навчання за отриманим після екзаменів кваліфікаційним списком. Прийом на докторські заняття також провадиться за результатами конкурсних іспитів (письмовий чи усний тест). Іспити організовуються на національному рівні; кожен курс (програма) має визначену кількість місць. Навчальний рік на багатьох факультетах поділяється на два семестри.

Програми, як правило, поділяються на окремі курси (дисципліни) з усними екзаменами після завершення. Кожен навчальний рік закінчується певною кількістю екзаменів. Прохідні бали лежать між 18/30 і 30/30, до останніх може додаватися *lode (cum laude)*. Шкала складається з 30 балів, бо екзаменаційна комісія включає три особи, кожен з яких може поставити максимум 10 балів, *a lode (cum laude)* додається за умови повної однастайності). Кількість щорічних екзаменів залежить від факультету. Є також список необхідних предметів та іспитів, частина яких складається за вибором самого студента і затверджується *Consiglio di Laurea*. На закінчення студій студент повинен скласти заключний іспит з назвою *esame di laurea* у вигляді письмових тез чи проекту (*tesi di laurea*), які захищаються перед групою 11 викладачів (тому загальна оцінка може сягти 110). За наслідками обговорення під час захисту може бути додане *lode*.

Для доступу до навчання наприкінці попереднього року складаються екзамени з теорії й практики обраної дисципліни (спеціалізації). Заключний іспит включає письмові тези з одного чи кількох дисциплін. Для отримання дозволу на продовження навчання аспіранти на докторських студіях повинні щороку звітувати про виконане завдання. По закінченню вони захищають дисертацію перед національною комісією.

ЛІТЕРАТУРА

1. Васильев А. Университеты Италии / А. Васильев // Квант. – 2005. – № 2. – С. 10–18.
2. Гордієнко Т. Вища освіта по-італійськи / Т. Гордієнко // Куди піти навчатись. – 2006. – №2. – С. 80–81.

Лілія Алифірова

SOCIAL EFFICACY OF ART

The problem of artistic influence on the person in the main is not new to science. Processes of rapid social changes contributed to re-evaluate social efficiency of art. Ancient authors talked about art as about method of social education. Medieval thinkers emphasized the religious